

17 September 2019

Privatekonomi

Sparbarometer kvartal 2 2019

SEB

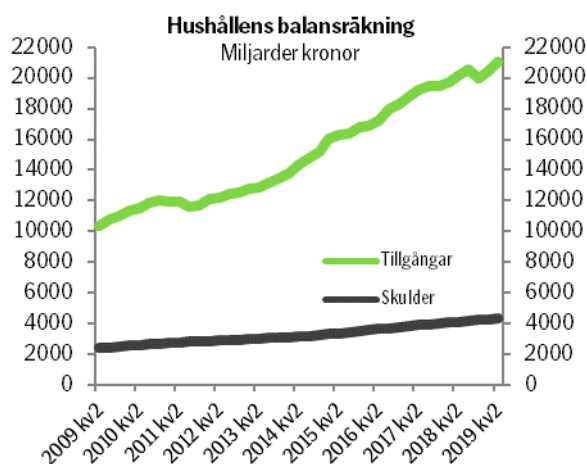
Sammanfattning

Starkt första halvår 2019 tar hushållens förmögenhet till ny rekordnivå

- Hushållens tillgångar för första gången över 21 000 miljarder kronor
- Hushållens nysparande på sin högsta nivå sedan 2016
- Skulderna steg med 59 miljarder kronor till 4 336 miljarder kronor
- Hushållens nettotillgångar ökade med 508 miljarder kronor (+3,1 procent)

Hushållens förmögenhet uppvisade en stark uppgång även under årets andra kvartal. En kombination av stigande börser och stadiga bostadspriser drev upp hushållens tillgångssida till den högsta nivån, drygt 21 000 miljarder kronor, som uppmätts i Sparbarometerens dryga 23-åriga historia. Hushållens tillgångar, fördelat på räntor, aktier och fastigheter, steg alla under kvartalet. Aktietillgångarna växte med 254 miljarder kronor, motsvarande + 3,7 procent. Fastighets- och räntetillgångarna ökade med 203 miljarder (+2,1 procent) respektive 110 miljarder kronor (+ 2,6 procent). **Hushållens samlade tillgångar ökade med 567 miljarder kronor under andra kvartalet, vilket motsvarar en uppgång med 2,8 procent.** Sammantaget innebär det att hushållen uppvisade ett starkt första halvår efter att ha avslutat 2018 strax under 20 000 miljarder. Vid utgången av andra kvartalet 2019 uppgick hushållens bruttoförmögenhet till **21 072 miljarder kronor**.

Hushållens skulder fortsatte att öka under samma period och steg med 59 miljarder, vilket innebär ökning med 1,4 procent. Det är en högre ökningstakt än föregående kvartal men fortfarande tydligt under sitt historiska snitt på 1,8 procent.

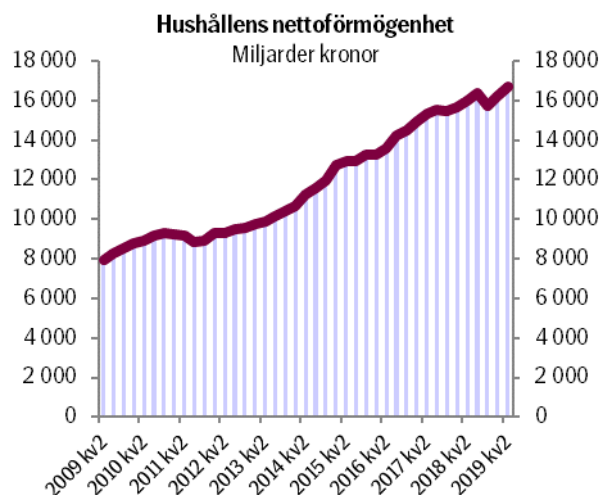
Tillgångarna består av bostäder, försäkringar, aktiesparande, fondsparande, sparkonto, premiepension och obligationssparande. Den enskilt största tillgången, **bostäder, utgör 46 procent av den samlade förmögenheten.** Det innebär att förmögenheten till stor del drivs av värdeförändringar i bostäder och endast i mindre utsträckning

av det kvartalsvisa nysparandet. För det andra kvartalet 2019 bidrog flera av de underliggande tillgångarna till att den sammantagna förmögenheten ökade.

Den andra sidan av hushållens balansräkning, **den aggregerade skuldstocken, fortsatte att stiga** under det andra kvartalet. Per den sista juni uppgick de samlade skulderna till **4 336 miljarder kronor, vilket också det är en ny rekordnivå.** Den årliga ökningstakten fortsätter däremot att falla och ligger nu på den lägsta nivån sedan början av 2014.

Hushållens skulder växer stadigt men i långsammare takt än de samlade tillgångarna. Den utvecklingen i kombination med en tillgångssida som är nästan 5 gånger så stor gör att de svenska hushållens samlade nettoförmögenhet, tillgångar minus skulder, utvecklas positivt under andra kvartalet.

Hushållens nettoförmögenhet ökade med 3,1 procent och låg vid utgången av det andra kvartalet på 16 736 miljarder kronor vilket är den högsta noteringen som uppmätts i Sparbarometeren.

Hushållens nysparande var 135 miljarder kronor. Det är 12 miljarder kronor högre än motsvarande kvartal föregående år. Under andra kvartalet drevs nysparandet till största del av inlåning (64 miljarder) och tjänstepension (45 miljarder), Hushållen hade däremot ett negativt nysparande i aktier (-2 miljarder) och obligationer (-2 miljarder).

Q2 2019	Miljarder kronor
Ingående värde	20 505
Förändring räntetillgångar	+110
Förändring aktietillgångar	+254
Förändring fastighetstillgångar	+203
<i>Varav nysparande</i>	+135
Utgående värde	21 072
Skulder	-4 336
Nettotillgångar	16 736

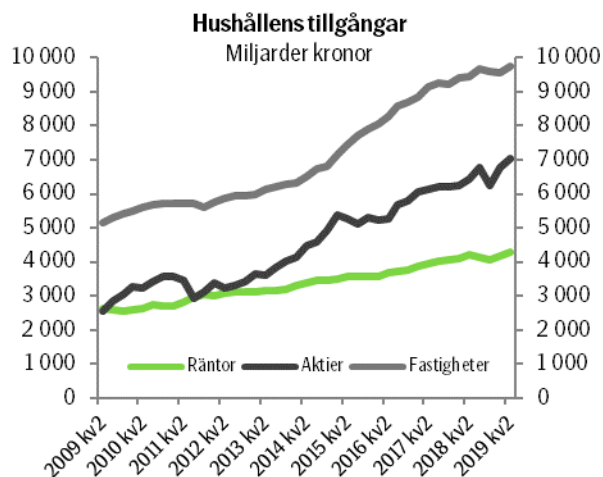
Tillgångar

Nytt rekord för hushållens tillgångssida - första gången över 21 000 miljarder

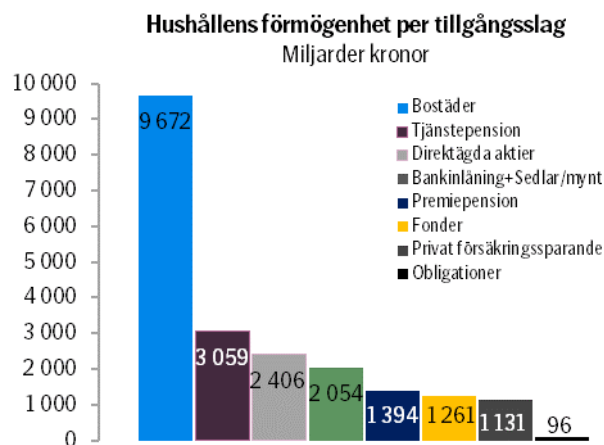
- Hushållens tillgångar under andra kvartalet ökade med 567 miljarder till 21 072 miljarder kronor
- Aktietillgångarna steg med 3,7 procent under andra kvartalet
- Nysparandet, 135 miljarder kronor, var det högsta sedan början av 2016

Under det andra kvartalet 2019 ökade hushållens samlade förmögenhet rejält. Tillgångarna ökade med 567 miljarder kronor, vilket motsvarar en uppgång på 2,8 procent. Det är andra kvartalet i rad med en stark tillväxt efter den betydande nedgången i slutet av förra året. Under det första halvåret 2019 har hushållens samlade tillgångar stigit med drygt 1 100 miljarder kronor vilket motsvarar nästan en fjärdedel av hela Sveriges BNP. Hushållens bruttoförmögenhet uppgick vid utgången av andra kvartalet till 21 072 miljarder kronor och steg för första gången i Sparbarometerens historia till en nivå över 21 000 miljarder kronor. Uppgången beror på att hushållens tre underliggande tillgångsdelar alla steg under kvartalet, vilket inte har hänt under de senaste fyra kvartalen. De steg enligt följande; aktie- (+3,7 procent), ränte- (+2,6 procent) och fastighetstillgångar (+2,1 procent).

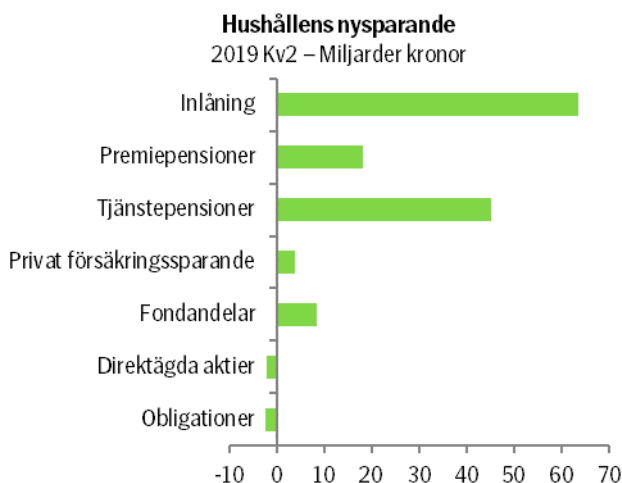
Nettoförmögenheten, tillgångar minus skulder, steg också och uppgick vid utgången av andra kvartalet till 16 736 miljarder kronor. Hushållen har mer än återhämtat sig efter den svaga avslutningen på 2018 då nettoförmögenheten hade den största nedgång som uppmätts i Sparbarometerens historia. Aktietillgångarna ökade med 254 miljarder kronor till följd av en positiv börsutveckling. Räntetillgångarna steg med 110 miljarder och det största tillgångsslaget, hushållens bostäder, ökade med 203 miljarder kronor andra kvartalet.

Hushållens fastighetstillgångar har, efter två kvartal med negativ utveckling, vänt upp och närmar sig 10 000 miljardersgränsen. Tillgångarna fördelas med 4 289 miljarder kronor i räntetillgångar, 7 031 miljarder kronor i aktierrelaterade tillgångar och 9 752 miljarder kronor i fastigheter.

Hushållen nysparade 135 miljarder kronor under 2019 års andra kvartal. Det är det högsta nysparandet de senaste 3 åren. Största nysparandet under kvartalet var inlåning på konto med ett nysparande på 64 miljarder kronor. Det är mer än en tredubbling jämfört med föregående kvartal (20 miljarder) vilket kan förklaras med skatteåterbäringen som till stor del betalas ut under andra kvartalet. Därefter följer tjänstepension (+45 miljarder), premiepension (+18 miljarder), fonder (+8 miljarder) och privat försäkringssparande (+4 miljarder). Nysparandet var under det andra kvartalet negativt både i direktägda aktier (-2 miljarder) och obligationer (-2 miljarder). Obligations-sparandet har utvecklats negativt varje kvartal sedan mitten på 2015.

Skulder

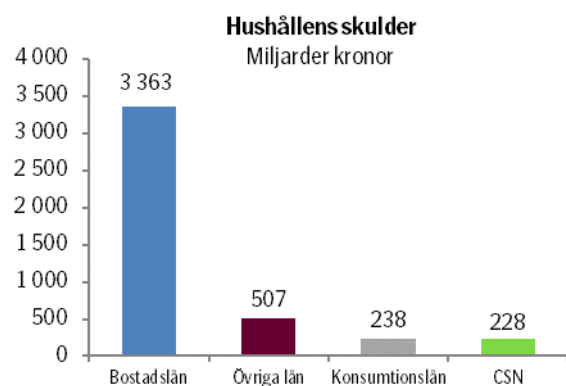
Rekordhöga skulder trots avtagande ökningstakt

- Skulderna ökade med 1,4 procent under andra kvartalet
- Bostadslånen ökade med 1,3 procent och konsumtionslånen med 4,2 procent
- Hushållens samlade skulder uppgick till 4 336 miljarder kronor

Hushållens samlade skulder uppgick vid utgången av det första kvartalet till 4 336 miljarder kronor efter att ha ökat med 59 miljarder kronor under kvartalet. Den sammantagna skulden motsvarar fyra svenska statsbudgetar eller nästan ett års BNP. Skulderna består av bostadslån, studielån hos CSN, konsumtionskrediter och övriga lån hos finansbolag. Dessa skulddelar utvecklas i olika takt och från olika nivåer och bidrar därmed i olika utsträckning till totalnoteringen.

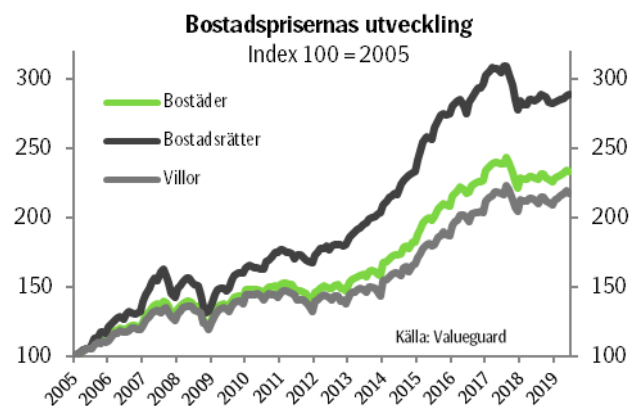
För sjätte kvartalet i rad var hushållens konsumtionslån den skuldkategori som växte snabbast. Under det andra kvartalet ökade konsumtionslånen med 10 miljarder kronor (4,2 procent). Totalt står konsumtionslånen för drygt 5 procent av skuldstocken. Det gör, trots betydligt högre ökningstakt jämfört med till exempel hushållens bolåneskulder som står för närmare 80 procent av skuldstocken, att konsumtionslånen effekt på den totala skuldstocken är begränsad. Om man istället jämför hushållens konsumtions- och studieskulder (hos CSN), som är mer jämförbara i storlek, så har den högre ökningstakten fått tydligare genomslag.

Konsumtionsskulder har under de senaste tre åren växt i betydligt snabbare takt än studieskulder. Det har lett till att konsumtionslånen för tredje kvartalet i rad överstiger hushållens studielån. Samtidigt utgör dessa skulder tillsammans endast ca 10 procent av hushållens hela skuldstock. Under det senaste kvartalet växte kategorin övriga lån med 1,1 procent. Övriga lån definieras som utlåning till företagshushåll exklusive bostadslån samt all utlåning till hushållens icke vinstdrivande organisationer.

Den största delen av lånestocken är bostadslån och den fortsätter att växa både på kvartalsbasis (1,3 procent) och på helår (4,9 procent). Dessa ökningstakter är dock relativt

måttliga ur ett historiskt perspektiv. Skuldökningstakten på årsbasis är dessutom tydligt nedåtgående sedan början på 2016. Trots avtagande ökningstakter är bostadslånen den enda skuldkategorin som aldrig minskat under Sparbarometerens drygt 23 år långa historia. Det är en förklaring till att bostadslånen vid utgången av andra kvartalet 2019 utgör 77,6 procent av hela skuldstocken. En annan förklaring till bostadslånen höga andel av den totala skuldstocken är den starka boprisutvecklingen det senaste decenniet. Den har bidragit till att omsättningen av bostäder både sker till högre priser och till högre belåningsgrader. Vidare har det under samma period tillkommit många nyproducerade bostäder som lånefinansierats samt ombildningar från hyresrätter till bostadsrätter.

Hushållens skuldökningstakt, som årlig procentuell förändring, minskade för femte kvartalet i rad och ligger nu på den lägsta nivån på fem år (4,8 procent). Den kvartalsvisa ökningstakten på 1,4 procent för andra kvartalet är 0,1 procentenheter lägre än motsvarande kvartal föregående år. Sammantaget innebär det att hushållens skulder fortsätter att stiga men att ökningstakten trendmässigt faller.

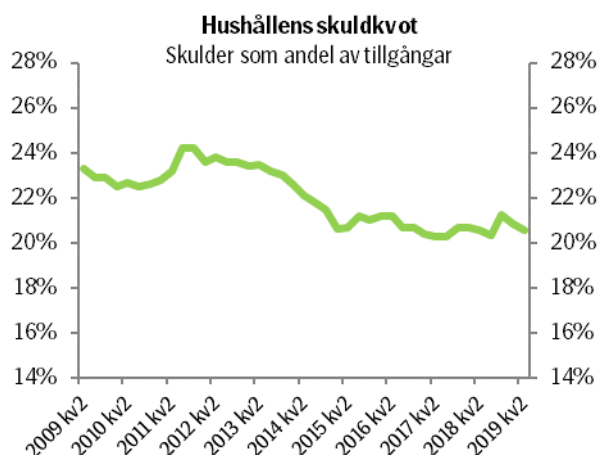

Skuldkvot

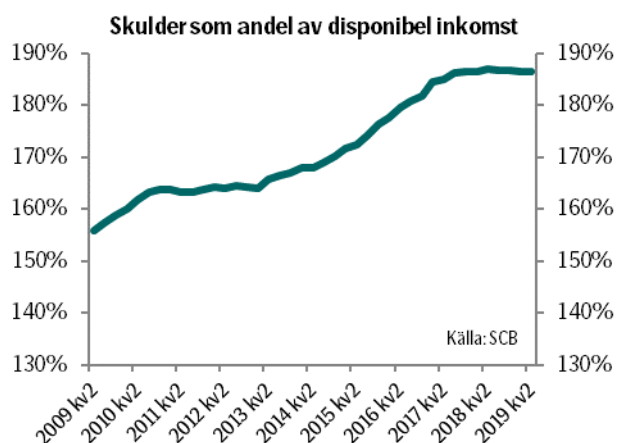
Hushållens stigande tillgångar ger fallande skuldkvot

- Skuldkvoten minskar till strax under 21 procent
- Räntekvoten vänder ned igen under andra kvartalet
- Skulderna som andel av disponibel inkomst minskar något

Hushållens skuldkvot, de aggregerade skulderna som andel av de aggregerade tillgångarna, minskade under det andra kvartalet till 20,6 procent (-0,3 procentenheter). Skulderna ökade under kvartalet med 1,4 procent, vilket är en högre ökningstakt jämfört med föregående kvartal (0,9 procent). Kombinationen av långsamt stigande skulder och en rejäl förmögenhetsutveckling leder till att hushållens skuldkvot faller under andra kvartalet 2019.

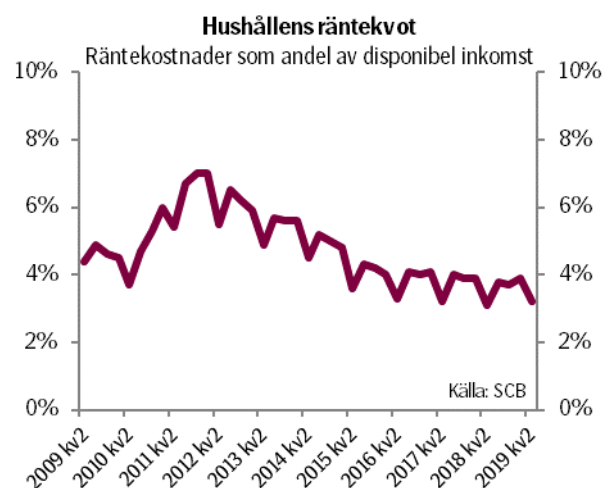
Om man i stället tittar på hushållens skulder som andel av disponibel inkomst ligger de oförändrat på samma nivå, runt 187 procent, som under det senaste året. Utplaningen beror till stor del på en kombination av en avmattad bostadsmarknad, avtagande skuldökningstakt och en stadig inkomstutveckling.

Vid utgången av andra kvartalet är skulderna som andel av inkomsterna 186,5 procent, vilket är fjärde kvartalet i rad med en marginell nedgång från tidigare rekordnotering på 187 procent i mitten av 2016.

I SEB:s Sparbarometer studerar vi skulderna både i förhållande till hushållens disponibla inkomster och till de samlade tillgångarna. Det ena måttet är inte mer korrekt än det andra men analysen av hushållens skuldsättning blir inte komplett utan att också tillgångssidan inkluderas. Det är viktigt att förstå hela tillgångssidan och hela hushållens balansräkning vid en analys av hushållens skuldsättning.

För att få en helhetsbild av hushållens skuldsättning är även ett tredje och kompletterande mått viktigt, den så kallade **räntekvoten**. Räntekvoten mäter relationen mellan hushållens ränteutgifter och hushållens disponibla inkomster. De senaste årens låga och sjunkande räntor har gjort att räntekvoten fallit trots att skulderna stigit. Under andra kvartalet 2019 uppnådde räntekvoten 3,2 procent, vilket är en minskning med 0,7 procentenheter jämfört med föregående kvartal. Räntekvoten är ofta säsongsbetonad och jämfört med motsvarande kvartal föregående år har den endast ökat marginellt, med 0,1 procentenheter. Trendutvecklingen är stadigt nedåtgående sedan slutet av 2011. I december 2018 höjde Riksbanken reporäntan för första gången på 7 år. En ökning som till synes endast haft begränsat genomslag på räntekvoten efter två kvartal. Det mesta tyder på att de låga räntorna kommer att bestå ett tag till. Om och hur det kommer få något ytterligare genomslag på en redan låg räntekvot blir en fråga att följa noga i kommande redovisningar av Sparbarometern.

De svenska hushållens skuldsituation ser alltså olika ut beroende på vilket mått man använder. Det som är gemensamt för dem är att de aggregerade nominella skulderna stigit under hela mätperioden. Avgörande för hur måtten förändrats över tid har alltså inte varit om skulderna gått upp eller ner utan hur de disponibla inkomsterna, det generella ränteläget och hushållens tillgångar har utvecklats.

Definitioner och källor

Definitioner

Tillgångar	Bostäder, direktägda aktier, tjänstepensioner, privat försäringssparande, fonder, inlåning (inkl. bankkonto, riksgäldsspar, sedlar och mynt), premiepensionssparande och obligationer
Bostäder	Taxeringsvärde enligt Skatteverkets typkoder och marknadsvärdesberäkning med SCB:s köpeskillingskoefficient. Observera att justering gjorts gentemot tidigare kvartal då Skatteverket justerat sina definitioner och typkoder
Skulder	Bostads-, konsumtions-, CSN- och övriga lån
Nettoförmögenheten	Tillgångar – skulder
Skuldkvot	Skulder/Tillgångar
Nysparande	Nettotransaktioner i respektive kategori

Källor

- Pensionsmyndigheten
- SEB
- Svensk Försäkring
- Statistiska centralbyrån (SCB)
- Valueguard
- Eurostat

Denna rapport publicerades 17 september 2019

Jens Magnusson
Privatekonom
+ 46 70 210 22 67

Américo Fernández
Analytiker
+46 70 739 45 64

Susanne Eliasson
Privatekonomisk analytiker
+46 70 763 65 88

Frank Hojem
Presskontakt
+46 8 763 99 47

SEB Privatekonomi, AS8, SE-169 79 Solna